

Česká školní inspekce

Karlovarský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Březová, okres Sokolov

Komenského 232, 357 61 Březová

Identifikátor školy: 600 073 157

Termín konání inspekce: 21. – 28. ledna 2004

Čj.:	e1-1023/04-2707
Signatura:	oe3cx113

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo:

- ❖ zjištění a zhodnocení personálních podmínek v základní škole a školní družině vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- ❖ zjištění a zhodnocení materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v základní škole a školní družině vzhledem ke schváleným dokumentům;
- ❖ zjištění a zhodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v předmětech český jazyk, dějepis, zeměpis, německý jazyk, občanská výchova, rodinná výchova, matematika, fyzika a chemie na druhém stupni základní školy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům;
- ❖ tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů v kalendářním roce 2003;
- ❖ tematické zjišťování v oblasti rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání.

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Březová je úplnou základní školou s 1. – 9. postupným ročníkem. Součástí školy je základní škola, školní družina a školní jídelna. Od 1. ledna 2003 se stala školou s právní subjektivitou hospodařící jako příspěvková organizace. Zřizovatelem školy je Město Březová, nám. Míru 230, 357 61 Březová.

Škola má dvě budovy. V hlavní budově jsou umístěny třídy druhého stupně a v druhé budově třídy prvního stupně. V době inspekce navštěvovalo školu 277 žáků ve 12 třídách.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Výuku na prvním stupni zabezpečuje 7 učitelů, všichni mají odbornou a pedagogickou způsobilost k výuce na prvním stupni základní školy. Na druhém stupni vyučuje 11 učitelů, z toho 91 % splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Jsou to vesměs metodicky a odborně velmi erudovaní vyučující s dlouholetou praxí.

Výchovná poradkyně neabsolvovala kurz pro výchovné poradce, ale podle podmínek daných vyhláškou č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců, může zahájit studium do dvou let od jmenování do funkce, protože byla jmenována v roce 2003.

Ve školní družině pracují dvě vychovatelky, které splňují podmínky pedagogické a odborné způsobilosti.

Všichni sledovaní vyučující mají praxi ve výuce uvedených předmětů, odbornost si rozšiřují a doplňují dalším vzděláváním. Jejich úvazek byl sestaven vhodně vzhledem k délce praxe i dosaženému vzdělání, skladba úvazků je vzhledem k odbornému vzdělání pedagogického sboru funkční.

Ředitelka školy má jednu zástupkyni, pro první stupeň a druhý stupeň základní školy. Vedení školy má rozdělené kompetence zakotvené v organizačním řádu školy.

Kvalitně zpracovaný organizační řád upravuje organizaci výchovy a vzdělání a provozu školy. Je v něm jasně specifikován předmět činnosti školy a povinnosti zaměstnanců vyplývající z organizačního schématu a rozdělení kompetencí členů vedení školy. Další návazné dokumenty jsou: řád školy pro školní rok 2003/2004, plán práce pro školní rok 2003/2004, plán práce ředitelky školy a plán kontrol. Součástí školních dokumentů je koncepce rozvoje školy. Vnitřní řád je z hlediska proklamace práv žáků a vztahů mezi učiteli a žáky zpracován výborně. Přehledně zpracovaný provozní řád vedle základních údajů o zařízení obsahuje provoz družiny, rozvrh přestávek, režim pracovního vyučování a práce na pozemku, režim stravování včetně pitného režimu a podmínky pohybové výchovy.

Poradním orgánem ředitelky školy je pedagogická rada, která dle záznamů z jejích jednání pravidelně řeší i výchovné a vzdělávací problémy žáků. Učitelé se scházejí ke krátkým provozním poradám. Aktuální informace pedagogům i žákům jsou předávány školním rozhlasem.

Ve škole pracuje metodické sdružení prvního stupně. Z hodnotících zpráv, zpracovaných za školní rok 2002/2003 vyplývá, že se jeho činnost zaměřuje například na zpracování časových plánů učiva, předávání poznatků ze vzdělávacích akcí, organizací školních kol soutěží a olympiád apod. Předmětová komise jazyků a společenskovedních předmětů vzhledem k malému počtu učitelů pracuje neformálním způsobem. Koordinuje prověřovací práce z českého jazyka, učitelé provádějí rozbor výsledků a realizují opatření k nápravě. Také spolupráce s místním tiskem a organizace soutěží a olympiád je náplní práce předmětové komise. Učitelé ve spolupráci s výchovnou poradkyní a s pedagogicko psychologickou poradnou vypracovali individuální vzdělávací programy pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.

Pro hospitační a kontrolní činnost v oblasti pedagogické činnosti, ekonomického a materiálního zabezpečení, BOZP a hygieny je zpracován plán hospitací a kontrol pro školní rok 2003/2004. Hospitace a kontroly probíhající do doby inspekce jsou pečlivě dodržovány a mají vliv na plynulý provoz školy. Kromě ředitelky se na nich podílí i její zástupkyně. Hlavními nástroji kontroly jsou hospitační činnost a přímá kontrola stanovených úkolů, včetně kontroly vedení dokumentace. Hospitační činnost vedení školy je vzhledem ke stanoveným cílům (dodržování osnov, organizace hodiny, hodnocení žáků) dostatečně četná. Hospitace jsou zaměřeny především tematicky (vybrané vyučovací předměty, začínající a nekvalifikovaní učitelé). Z provedených hospitací i dalších kontrol jsou pořizovány zápisy, vždy jsou formulovány závěry, opatření k odstranění zjištěných nedostatků a následná kontrola. Zobecněné poznatky jsou předávány na poradách nebo na jednání předmětových komisí.

Z poskytnutých dokumentů a hospitačních záznamů vyplývá, že hodnocení pedagogických zaměstnanců probíhá plynule a má kladný vliv na profesionální růst učitelů.

Program dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků této školy využívá zejména nabídky vzdělávacích kurzů pro učitele základní školy, které poskytuje Pedagogické centrum v Karlových Varech. Vedení školy koordinuje vzdělávání učitelů v souladu se zaměřením a cíli školy. Všichni vyučující sledovaných předmětů se účastní metodických kurzů a seminářů, pět učitelů navštěvuje jazykové kurzy a všichni pedagogičtí pracovníci se zúčastňují kurzů výpočetní techniky. Vedení školy absolvuje kurz školského managementu.

Pravidelné hodnocení zaměstnanců je přínosné pro jejich profesionální růst.

Personální podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Škola sídlí ve dvou budovách. V hlavní budově jsou dvě třídy prvního stupně, všechny třídy druhého stupně, odborné učebny výtvarné výchovy, hudební výchovy, zeměpisu, společné učebny chemie a fyziky a přírodopisu, kanceláře ředitelky, zástupkyně ředitelky, sekretářky a sborovna. V této budově je umístěno také deset kabinetů, školní archiv a učitelská knihovna.

Vstupní prostory jsou velmi pěkně upraveny, vybaveny sedací soupravou a vytvářejí příjemné prostředí pro relaxaci. Průčelí hlavní budovy a parkové úpravy před hlavní budovou vyvolávají příznivý estetický zážitek.

V suterénu školy jsou umístěny dílna školníka, místnost uklízeček, sklady a šatny pro žáky. Součástí hlavní budovy je i školní jídelna a kuchyně.

Tělesné výchově slouží dvě tělocvičny a tzv. zrcadlový sál. Pro výuku jsou používána dvě školní hřiště.

Třídy prvního stupně se nacházejí ve vedlejší budově, která byla vystavěna jako ubytovna. Původní prostory byly přizpůsobeny školnímu provozu. Je zde umístěno pět tříd, odborná učebna s kabinetem pomůcek pro první stupeň, dvě třídy školní družiny, dílny pro zpracování dřeva a kovu, cvičná kuchyňka, učebna pro výuku šití a šatny pro jednotlivé třídy.

V obou budovách je dostatek sociálních zařízení pro žáky i zaměstnance školy, všude je pořádek a čistota.

Nábytek ve třídách je v dobrém stavu; je funkční. Stolky a židle pro žáky jsou průběžně obměňovány. Vyměňovány jsou zejména pracovní desky žákovských stolů.

Fond učebních pomůcek pro výuku jednotlivých předmětů je na velmi dobré úrovni, fond učebnic je kvalitní. Žákům jsou dle požadavků vyučujících zapůjčovány i sady doplňujících učebnic. Ve škole jsou k dispozici radiomagnetofony a videorekordéry s televizí. Zpětné projektořky slouží k promítání folií připravených vyučujícími.

Školní žákovská knihovna zřízena není, ale vyučující velmi dobře spolupracují s městskou knihovnou, kam mají žáci bezproblémový přístup a mohou využívat knižní fond i pro vyučovací hodiny.

Pro výuku německého jazyka, občanské výchovy a rodinné výchovy nejsou ve škole zřízeny odborné učebny, výuka je organizována v kmenových učebnách s rozdílnou estetickou úrovní. Žáci jsou vybaveni jazykovými učebnicemi a pracovními sešity. K dispozici pro výuku jsou názorné pomůcky, jazykové příručky, překladové slovníky, různorodé texty a magnetofony s nahrávkami.

Výuka výpočetní techniky se uskutečňuje v počítačové učebně. Škola nebyla zařazena do projektu MŠMT P III (Internet do škol).

Pro výuku praktických činností má škola vlastní školní pozemek.

Veřejností, zejména sportovními organizacemi, je využívána školní tělocvična.

Podle schváleného materiálu Koncepční záměry v oblasti materiálně-technických podmínek pro období 2000 – 2005 se již podařilo vybudovat učebnu výpočetní techniky a postupně probíhá výměna lina ve třídách. Plánování je realistické a plán se daří postupně naplňovat.

Materiálně-technické podmínky jsou velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Ve škole je realizován schválený vzdělávací program Základní škola čj. 16 847/96-2, včetně úprav a doplňků schválených pod čj. 25 018/98-22. Individuální vzdělávací programy pro žáky s vývojovými poruchami učení a dva žáky s tělesným postižením jsou dobře zpracovány ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou. Hodinové dotace předmětů jsou v souladu se vzdělávacím programem i učebním plánem školy. Zařazení předmětů v rozvrhu hodin odpovídá psychohygienickým zásadám. Učební osnovy jsou plněny.

Vedení školy dodrželo týdenní dotaci povinných předmětů a správně zařadilo hodiny disponibilní dotace do předmětu český jazyk v osmém ročníku a v devátém ročníku do předmětu matematika. Ve škole je realizována výuka německého jazyka. Do učebního plánu jsou zařazeny volitelné předměty v sedmém ročníku technické kreslení a sportovní hry, v osmém ročníku dramatická výchova a výpočetní technika a v devátém ročníku literární výchova a výpočetní technika. Týdenní časová dotace i obsah učiva všech sledovaných předmětů v jednotlivých ročnících odpovídají schválenému učebnímu plánu. Členění učiva do jednotlivých ročníků odpovídá učebním osnovám, návaznost výuky mezi jednotlivými ročníky je zajištěna.

Škola vede povinnou dokumentaci v souladu se školskými předpisy. Kontrolované třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy žáků, rozvrh hodin, záznamy z pedagogických rad a protokoly z komisionálních zkoušek jsou vedeny na předepsaných tiskopisech, po věcné a obsahové stránce je dokumentace vypovídající, drobné formální nedostatky byly odstraněny již průběhu inspekce. V třídních výkazech a katalogových listech jsou průkazně zachycovány veškeré změny v průběhu vzdělávání žáka, včetně zdůvodnění udělení výchovných opatření.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty vzdělávacího programu.

Vedení školy sleduje dodržování učebních osnov převážně v rámci hospitační činnosti. Plněním osnov se z hlediska zpracování tematických a časových plánů výuky zabývají také předmětové komise a metodická sdružení.

Kontrolní činnost vedení školy v oblasti naplňování učebních dokumentů je plánovaná a soustavná. Plán kontrolní činnosti je obsahově členěn na oblast výchovně-vzdělávací, ekonomického a materiálního zabezpečení školy, organizační a administrativní a oblast BOZP a hygieny.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Školní řád určuje jasná pravidla režimu školy, z psychohygienického hlediska je vstřícný k žákům. Provozní řády jsou zpracovány pro všechna určená pracoviště a zpřístupněny žákům.

Informační systém školy vůči rodičům žáků je funkční, tvoří jej pravidelné třídní schůzky, žákovské knížky a neformální spolupráce zejména třídních učitelů s rodiči. K informovanosti žáků i zaměstnanců je využíván školní rozhlas.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Základní činností výchovného poradce je poradenství pro žáky, rodiče a učitele a další profesní orientace žáků 9. ročníků. Jeho kompetence vymezuje v organizačním řádu školy stanovená pracovní náplň, jednotlivé úkoly jsou zahrnuty v ročním plánu činnosti výchovného poradce. Soustřeďuje se na problematiku žáků se specifickými vývojovými poruchami učení,

navrhuje vyšetření v pedagogicko psychologické poradně a eviduje příslušnou dokumentaci. Konzultace pro rodiče i pro žáky mají stanovené hodiny v týdnu, ale mohou se konat kdykoli podle aktuální potřeby po předchozí domluvě s výchovným poradcem v jeho kanceláři.

S rodiči žáků se výchovná poradkyně setkává na třídních schůzkách nebo při individuálních setkáních na přání rodičů či na její pozvání. S pedagogicko-psychologickou poradnou spolupracuje zejména v oblasti péče o integrované žáky, při diagnostikování poruch učení a tvorbě individuálních plánů, v oblasti profesionální orientace vycházejících žáků je partnerem Úřad práce v Sokolově.

Prevenzi sociálně-patologických jevů organizuje primární preventista. Minimální preventivní program obsahuje tematické bloky propagace zdravého životního stylu, odmítání drog, alkoholu, kouření a šikanování. Nejčastější formou jsou propagační nástěnky, besedy, školní rozhlas a zařazování témat plánů zejména občanské a rodinné výchovy. Pro žáky je zřízena schránka důvěry. Spolupracovníky v prevenci sociálně-patologických jevů jsou kontaktní a krizové centrum a Policie České republiky.

Výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na druhém stupni

Český jazyk je vyučován ve všech ročnících druhého stupně v hodinové dotaci, která je v souladu s učebním plánem zvoleného vzdělávacího programu. V osmém ročníku navýšila ředitelka školy výuku o jednu hodinu týdně (na pět hodin oproti čtyřem v ostatních ročnících). Výuka je plánována prostřednictvím tematických plánů, které si učitelé sestavují sami, bez koordinace předmětovou komisí. Přesto učivo v jednotlivých sledovaných třídách navazuje na předchozí ročníky. Při plánování vycházejí učitelé zejména ze sledu jednotlivých témat v učebnicích; úpravy učiva ve vztahu k rozdílným schopnostem či znalostem jednotlivých tříd a žáků nejsou prováděny.

Předmět je vyučován třemi učitelkami, které mají aprobaci pro výuku českého jazyka, delší zkušenost s výukou předmětu a neustále si doplňují odborné i metodické znalosti.

Kmenové učebny, ve kterých výuka probíhala, jsou velmi podnětné po estetické stránce i po stránce jejich vybavení vzhledem k obsahu předmětu. Vyučující měly před hodinou připravené texty k výuce na tabuli. Ve sledované výuce byly využity učebnice a v některých případech i ukázky z odborné a krásné literatury. Texty v učebnicích i doplňkové publikace byly využity většinou efektivně.

Navštívené hodiny byly velmi dobře organizovány, předcházela jim pečlivá a promyšlená příprava. Použité metody jazykového vyučování (většinou výklad střídaný s řízeným rozhovorem, procvičování a opakování s pomocí učebnice) byly zvoleny účelně, s požadovaným výsledkem. Způsob výkladu se u jednotlivých vyučujících liší, některé vedou žáky k samostatnému vyvozování nového učiva s pomocí textu (tyto hodiny měly výraznější efekt), některé předávají novou učební látku jako hotovou ucelenou informaci bez aktivní účasti žáků. V literární výchově chybí hlubší práce s obsahem textů, vyučující se zaměřují spíše na formální stránku a méně vedou žáky k zamyšlení a ke komunikaci o přečteném. Psychohygienické podmínky výuky byly též rozdílné, ve většině sledovaných hodin byly střídány různé činnosti pro udržení pozornosti a aktivity žáků, průběh některých byl jednotvárný.

Žáci byli velmi dobře motivováni v hodinách literární výchovy a slohového vyučování, v hodinách mluvnických byla motivace nevýrazná, a to zejména ve vyšších ročnících. Učitelky využívaly čtenářských i životních zkušeností žáků, upozorňovaly je na mezipředmětové souvislosti. V některých hodinách žáci s úspěchem vyhledávali potřebné informace sami.

Atmosféra ve třídách byla pracovního charakteru, spolupráce mezi žáky a učitelkami byla většinou přátelská. V některých případech byla vyžadována kázeň na úkor nabízející se diskuse o tématu.

Hodnocení probíhalo především průběžně slovním způsobem, většina vyučujících preferovala pochvalu a povzbuzení před negativním hodnocením výkonu a tempa žáků. Rozsáhlejším písemným pracím předcházela příprava prostřednictvím jazykových a stylistických cvičení. Žáci s poruchami učení byli učitelkami zohledňováni při hodnocení zejména pravopisných a jazykových testů.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v českém jazyce na druhém stupni jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice

Týdenní hodinová dotace matematiky odpovídá sválenému učebnímu plánu. Při výuce postupují vyučující v souladu se svými tematickými plány. Kontinuita výuky mezi jednotlivými ročníky je dodržena. Perspektivní i bezprostřední příprava vyučujících má velmi dobrou úroveň. Vyučující si stanovují reálné výukové cíle, které byly v naprosté většině sledovaných hodin splněny.

Matematiku vyučují tři učitelé. Všichni tři mají pro výuku tohoto předmětu odbornou i pedagogickou způsobilost.

Výuka matematiky probíhá v kmenových učebnách jednotlivých tříd. Učebny poskytují dostatek prostoru, jsou vybavené účelným a funkčním nábytkem a spolu s kvalitní výzdobou vytvářejí příznivé pracovní prostředí. Běžně se pracuje s učebnicí, sbírkami úloh, tabulkami, případně namnoženými schémata a texty. Didaktická technika ve sledovaných hodinách využita nebyla.

Psychohygienické zásady byly dodržovány, předmět je do rozvrhu zařazen správně. Vyučující ve vyučovacích jednotkách vhodně střídali pracovní činnosti rozdílné náročnosti, dle momentální potřeby zařazovali i relaxační pauzy.

Sledované hodiny matematiky byly velmi dobře připravené. Optimálně volené pracovní tempo, plně respektující individuální schopnosti žáků, účelné střídání pracovních činností a dobrá organizace práce vedly k nadprůměrné efektivitě většiny hospitovaných hodin. Systematický výklad nového učiva byl žákům interpretován srozumitelně, množství předávaných informací vždy odpovídalo jejich schopnostem. Vyučující většinou volili účinné aktivizační metody a vedli žáky k aktivní účasti na vyvozování nových poznatků. Velmi dobře k tomu dokázali využít praktických znalostí a zkušeností žáků i mezipředmětových vztahů. Vyučující poskytli dostatek prostoru procvičování a samostatné tvůrčí činnosti žáků, průběžně si vytvářeli potřebnou zpětnou vazbu a na zjištěné skutečnosti bezprostředně a odpovídajícím způsobem reagovali.

Efektivita některých hodin byla snížena menší důsledností při kontrole činností žáků, mírnou převahou projevu vyučujícího a následnou nižší aktivitou žáků.

Žáci byli ve všech fázích hodiny velmi dobře motivováni. Vyučující k tomu využívali jejich přirozenou soutěživost, aktualizaci učiva i prakticky zaměřené a pro žáky zajímavě formulované procvičovací úlohy. Často a velmi účinně byly využity pochvala a povzbuzení.

Pro sledované hodiny bylo charakteristické velmi dobré pracovní prostředí a atmosféra vzájemné důvěry. Žáci byli pozorní, soustředění a většinou aktivní po celou vyučovací hodinu. Otevřeně a bez zábran komunikovali, pravidla slušného chování respektovali. Vyučující žáky vedli ke správnému použití odborné terminologie i samostatné formulaci závěru.

Náročnost připravených procvičovacích úloh systematicky gradovala od jednoduchého procvičení definičních vztahů až k řešení náročnějších aplikačních úloh. Vyučující si ověřovali pochopení zadávaných úloh, upozorňovali na obtížná místa a v případě velmi obtížných úloh byli nápomocni metodickým vedením. Samostatná činnost žáků byla většinou kontrolována a alespoň slovně hodnocena. Klasifikace výkonu žáků byla objektivní, přiměřeně náročná, ale její zdůvodnění někdy postrádalo potřebnou výstižnost.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v matematice jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v dějepisu a zeměpisu na druhém stupni

Plánování a bezprostřední příprava na výuku vycházely ze schválených osnov a braly ohled na obsah učebnic poskytovaných žákům školou. V každé třídě šestého, osmého a devátého ročníku se v souladu s učebním plánem odučí dvě hodiny dějepisu, ve třídách šestého a sedmého ročníku dvě hodiny zeměpisu týdně. Hospitace proběhly u všech vyučujících. Učitelky prováděly výběr témat s přihlédnutím k zájmu žáků a místním podmínkám, také stanovené cíle výuky byly vhodné a přiměřené aktuálnímu stavu třídy. Záznamy v třídních knihách a obsahy tematických plánů svědčí o kontinuitě výuky mezi jednotlivými ročníky.

Dějepis vyučují dvě učitelky a zeměpis jedna učitelka s odbornou i pedagogickou kvalifikací. Věcná a odborná stránka jejich výuky byla bezchybná.

Některé třídy, ve kterých probíhala výuka dějepisu a zeměpisu, jsou vybavené didaktickými pomůckami (televize, video, magnetofon), obrazovým materiálem a historickými mapami. Žáci používají schválené učebnice a atlasy, se kterými dokáží aktivně pracovat. Důležitou pracovní pomůckou jsou sešity pro práci v hodině i při domácí přípravě. Učebny působí velmi podnětně a esteticky příznivě.

Při výuce bylo hlavní metodou frontální vyučování, skupinová práce i samostatná práce žáků se objevovaly sporadicky. Žáci byli v každé hodině vedeni vhodným způsobem k práci s učebnicí a orientaci v historických mapách ve školních dějepisných atlasech. Učitelky reagovaly na aktuální vývoj mezinárodní situace a dokázaly najít aktuální vazbu na historické události. V průběhu některých hodin vytvářely kontinuální zápis na tabuli, který žáci zpracovávali do sešitů, v jiných hodinách byl zápis připraven učitelkou a zápisu do sešitu byla věnována samostatná část hodiny. V některých hospitovaných hodinách bylo téma uzavřeno závěrečným shrnutím učiva.

V hodinách nechyběla úvodní motivace, aktualizace a přirozené navazování mezipředmětových vztahů. Zájem žáků o předmět byl, zejména v nižších ročnících, vysoký. Jako významný motivační prvek sloužily připomínky regionálních dějin.

Ve vzájemné komunikaci byli žáci vedeni ke kultivovanému způsobu vyjadřování. Učitelky dokázaly najít v hodině dostatek prostoru pro vyjádření vlastního názoru žáků a upevnění jejich sebedůvěry.

Hodnocení prolínalo vyučovacími hodinami a mělo převážně pozitivní charakter. Hojně byly využívány pochvaly a klasifikace vycházela nejen ze znalostí, ale také z aktivity žáků. Zkušební a opakovací otázky byly promyšleně formulované a směřovaly k pochopení širších souvislostí a podporovaly uvědomělé vlastenectví prostě všeho nacionalismu.

Průběh a výsledky výchovy a vzdělávání v dějepisu a zeměpisu jsou velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v německém jazyce na druhém stupni

Ve všech ročnících druhého stupně je německý jazyk vyučován s časovou dotací tři hodiny týdně. Výuka je plánovaná, návaznost učiva mezi jednotlivými ročníky je zajištěna. Cíle výuky jsou stanoveny v souladu s požadavky učebních osnov a s ohledem na schopnosti a jazykovou úroveň žáků.

Výukou německého jazyka je pověřena jedna vyučující, která má požadované pedagogické vzdělání, ale nemá příslušnou aprobaci. Chybějící odbornost částečně negativně ovlivnila kvalitu sledované výuky.

Výuka byla organizována v běžných učebnách, které po stránce uspořádání a materiálního vybavení nebyly přizpůsobeny potřebám a cílům jazykové výuky. V průběhu hodin žáci pracovali zejména s jazykovými učebnicemi a pracovními sešity, ojediněle byl využíván doplňující didaktický materiál. Použití didaktické techniky bylo zaznamenáno pouze v jedné navštívené hodině.

Sledované hodiny byly připravené, přesto jejich organizace a řízení nebyly vždy účelné. Základem všech navštívených hodin byla frontální výuka vhodně doplňovaná samostatnou prací, při které byla žákům vždy poskytována individuální pomoc. Zapojení žáků do výuky formou skupinové práce či práce ve dvojicích bylo zaznamenáno ojediněle. Ve sledovaných hodinách dominoval jazykový projev vyučující, činnosti poskytující žákům prostor ke vzájemné komunikaci byly zařazovány v menší míře. V takto vedených hodinách byly, zejména ve třídách s velkými počty žáků, zájem žáků o výuku i jejich aktivita nižší. Celkově byla výuka více zaměřena na osvojení systému mluvnice a slovní zásoby, méně na rozvoj komunikativních dovedností žáků. Psychohygienické podmínky byly v sedmém ročníku nepříznivě ovlivněny velkým počtem žáků ve skupině. Psychohygienické zásady byly ve většině hodin dodržovány.

Na rozdíl od nevýrazné úvodní motivace byla motivace v průběhu hodin často a účelně využívána. Motivační charakter mělo zejména pozitivní slovní hodnocení žakovských výkonů a partnerský přístup vyučující k žákům.

Ve sledované výuce bylo vytvořeno pozitivní pracovní klima. Komunikace mezi vyučující a žáky byla na velmi dobré úrovni, žáci respektovali stanovená pravidla chování a jednání.

Hodnocení žáků bylo prováděno průběžně a vždy bylo zaměřeno pozitivně. Prověřování znalostí a dovedností probíhalo nejčastěji společným frontálním opakováním nebo individuálním zkoušením, využívány byly písemné testy. K sebehodnocení a vzájemnému hodnocení byli žáci vedeni spíše ojediněle. Celkové zhodnocení výkonů žáků bylo provedeno ve většině navštívených hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v cizích jazycích jsou hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy ve fyzice a chemii

Časová dotace výuky jmenovaných předmětů vychází ze zvoleného vzdělávacího programu a odpovídá schválenému učebnímu plánu. Obsah osnov mají vyučující rozpracován do přehledných tematických plánů. Inspekce neshledala nesoulad mezi postupem vyučujících a jejich tematickými plány. Bezprostřední příprava vyučujících byla ve sledovaných hodinách na dobré úrovni.

Výukou fyziky je pověřena jedna vyučující, rovněž chemii vyučuje jeden učitel. Oba jsou pro danou výuku pedagogicky způsobilí, postrádají však odbornou způsobilost. Tato skutečnost měla mírný negativní vliv na efektivitu jejich výuky.

Výuka všech sledovaných hodin chemie proběhla v kmenových učebnách jednotlivých tříd, které svým prostorem i účelným zařízením přispěly k dobrým psychohygienickým podmínkám výuky. Fyzika byla vyučována ve stupňovitě uspořádané odborné učebně. Ta je vybavena demonstračním stolem i rozvody nízkého elektrického napětí, plynu a vody (včetně potřebných odpadů) do žakovských lavic, což umožňuje nejen demonstraci experimentů, ale i realizaci praktických měření a laboratorních prací. Při výuce obou předmětů byly běžně využívány učebnice, sbírky úloh a řada názorných učebních pomůcek (jednoduché optické přístroje, prvky elektrického obvodu, modely molekul apod.), experimenty nebyly zařazeny.

V některých hodinách byl využit zpětný projektor. Vybavení kabinetů fyziky a chemie je na dobré úrovni a poskytuje pro výuku obou předmětů potřebné materiálně-technické zázemí.

Sledované hodiny fyziky a chemie byly dobře připravené, příčinou jejich rozdílné efektivity byla především rozdílná účinnost použitých aktivizačních metod. Prakticky ve všech sledovaných hodinách byla důsledně uplatňována návaznost učiva a dobře využity mezipředmětové vztahy. V některých pak byly účelně střídány pracovní činnosti a voleno přiměřené pracovní tempo. Systematický výklad nové látky byl doprovázen přehledným a dobře strukturovaným zápisem na tabuli. Procvičování i samostatné činnosti žáků byl většinou věnován potřebný prostor, k tomu volené úkoly a příklady byly často prakticky zaměřeny. Problémem však byla jejich malá náročnost. Vyučující se převážně spokojili pouze s pamětním zvládnutím učiva (znalost pojmů, jednoduchý popis, příklad řešený pouhým dosazením do vzorce apod.), náročnější úlohy vedoucí žáky k úvaze, kombinaci a samostatné formulaci závěru nebyly téměř využívány. Zařazení učebních pomůcek do výuky bylo vždy účelné, efektivita jejich využití průměrná.

Efektivitu některých hodin snižoval výrazně dominující projev vyučujícího. Množství předávaných informací pak bylo místy až nepřiměřeně velké. Malý časový prostor poskytnutý pro samostatnou tvůrčí činnost žáků snižoval jejich aktivitu, poklesl i jejich zájem o probíranou látku.

Vyučující pravidelně oznamovali záměr hodiny, následovalo ústní nebo písemné zkoušení předcházejícího učiva a celkové procvičení potřebných již známých základních pojmů se třídou. V průběhu hodin byla k motivaci žáků často využívána aktualizace, občas i zdůraznění praktického významu probíraného učiva. Jen v některých sledovaných hodinách byly využity pochvala a povzbuzení. Poměrně často byli žáci orientováni na výkon hodnocený klasifikací.

Výuka probíhala v klidné pracovní atmosféře. Úroveň komunikace mezi vyučujícími a žáky byla celkově velmi dobrá, žáci respektovali pokyny vyučujících i dohodnutá pravidla vzájemné komunikace. Menší pozornost byly věnována samostatnému projevu žáků, zejména pak použití správné odborné terminologie a výstižné formulaci odpovědí.

Otázky při opakování a zkoušení byly spíše zaměřeny na pamětní zvládnutí učiva. Problémově zadávané úlohy, vedoucí žáky k úvaze a samostatné formulaci závěru, měly menší náročnost a nebyly využívány často. Vyučující tím získali zpětnou vazbu nižší kvality. Vedení žáků k objektivnímu hodnocení a sebehodnocení nebylo ve sledovaných hodinách zaznamenáno. Klasifikace výkonu žáků byla zveřejňována, její zdůvodnění však často postrádalo potřebnou výstižnost. Samostatná činnost žáků byla ve většině hodin kontrolována a často alespoň slovně hodnocena. Většina sledovaných hodin byla uzavřena stručným zhodnocením práce žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech fyzika a chemie jsou celkově hodnoceny jako dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v předmětech občanská výchova a rodinná výchova

Ve všech ročnících druhého stupně jsou oba předměty vyučovány s dotací jedné hodiny týdně. Výuka je plánovaná prostřednictvím tematických plánů, učivo je probíráno v návaznosti na předchozí témata. Cíle výuky obsahově vycházejí z učebních osnov a zároveň zohledňují potřeby a zájmy žáků.

Výuku občanské výchovy zajišťují dvě plně kvalifikované učitelky, rodinnou výchovu vyučují čtyři učitelky, které jsou kvalifikované pro výuku na druhém stupni, ale ne pro daný předmět. Vzhledem ke skutečnosti, že tři učitelky mají aprobaci pro výuku občanské výchovy

a všechny mají dlouholeté pedagogické zkušenosti, neměla chybějící odbornost negativní vliv na kvalitu sledované výuky.

Všechny navštívené hodiny byly organizovány v kmenových učebnách, jejichž estetická úroveň je velmi dobrá, ale výzdoba tematicky zaměřena na sledované předměty zde chyběla. V průběhu výuky byly účelně využívány zejména učebnice, v některých hodinách také pracovní listy a namnožené doplňkové texty. Didaktická technika nebyla využita v žádné z navštívených hodin.

Sledované hodiny byly promyšlené, jejich organizace a struktura byly většinou účelné. Převažující frontální výuka byla vhodně doplňovaná samostatnou prací, ojediněle i prací ve skupinách. S novým učivem byli žáci nejčastěji seznamováni formou aktivního řízeného rozhovoru, využívány byly také výklad a diskuse. Učivo bylo prezentováno věcně správně a srozumitelně, vyučujícími byly využívány mezipředmětové vztahy, vhodně byly zařazovány zajímavosti a informace z regionu. Ve většině hodin si žáci osvojovali znalosti a dovednosti aktivním způsobem. Nauková i výchovná stránka obsahu učiva byly vyvážené. Psychohygienické zásady byly v průběhu sledovaných hodin dodržovány, tempo výuky bylo přizpůsobeno věku a schopnostem žáků.

Vstupní i průběžná motivace byly využívány všemi vyučujícími, její výraznější a účelnější uplatnění bylo sledováno v hodinách rodinné výchovy. K motivaci žáků ve výuce přispívalo zejména zařazování aktivizujících učebních činností a možnost vyjádřit svůj názor.

Navštívené hodiny proběhly v klidné pracovní atmosféře, způsob komunikace mezi učiteli a žáky i mezi žáky navzájem byl přátelský a vstřícný, dohodnutá pravidla chování a jednání byla vzájemně dodržována.

Hodnocení žáků bylo prováděno průběžně, v hodinách bylo většinou pozitivní a motivovalo žáky k další aktivitě. Žáci byli hodnoceni také z písemných projevů, které byly zejména v občanské výchově zaměřeny více na paměťové zvládnutí učiva méně na pochopení souvislostí. Dílčím nedostatkem je chybějící klasifikace v žákovských knížkách některých žáků. Celkové shrnutí průběhu výuky a závěrečné zhodnocení práce žáků bylo provedeno ve většině navštívených hodin.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy v občanské a rodinné výchově jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Vedení školy sleduje a vyhodnocuje kontrolní práce, ale jejich analýza není písemně dokladována. Souhrnné klasifikační výsledky se objevují v záznamech z jednání pedagogických rad a ve výroční zprávě. Komerční evaluační nástroje se nepoužívají.

Rozbor výsledků vzdělávání se projednává v zasedání pedagogické rady a při hospitační a kontrolní činnosti vedení školy. Zpětnou vazbou jsou i výsledky přijímacích řízení na střední školy a výsledky žáků ve vědomostních soutěžích a olympiádách. Celková analýza výsledků vzdělávání a výchovy ve výroční zprávě má souhrnný charakter v podobě přehledné tabulky.

Celkové hodnocení průběhu vzdělávání a výchovy.

Průběh vzdělávání a výchovy je ve sledovaných oblastech velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání

Žáci jsou vzděláváni podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2. V souladu s učebními dokumenty tohoto programu zpracovala ředitelka školy učební plán, který od 1. září 2003 upravila na základě Metodického pokynu MŠMT čj. 31172/2002-22 (k realizaci rozvojového programu Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny). Tím se zvýšil týdenní počet vyučovacích hodin v osmém ročníku v předmětu český jazyk o jednu vyučovací hodinu, v devátém ročníku v předmětu matematika o jednu vyučovací hodinu. Žáci kmenových tříd se vzdělávají společně. Navýšené hodiny vyučují dva učitelé, kteří mají odbornou a pedagogickou způsobilost pro výuku přiděleného předmětu. V rámci tematické inspekce byly hospitovány hodiny matematiky a českého jazyka. Obsah výuky nepřináší nárůst zátěže žáků. Hodiny přispěly k rozvoji dovedností a kompetencí žáků, výuka byla zaměřena především na procvičování a upevňování učiva. Sledované formy a metody vzdělávání vedly k aktivnímu učení žáků.

Učební plán základní školy byl rozšířen v souladu s metodickým pokynem MŠMT.

Tematické zjišťování v oblasti začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacího programu školy

V rámci inspekční činnosti bylo zjištěno, že sledovaná tematika je začleněna do vzdělávacího programu školy, a to částečně zařazením tematiky do výuky vybraných předmětů (prvouka, vlastivěda, přírodověda na prvním stupni, chemie, fyzika, občanská výchova, rodinná výchova, zeměpis na druhém stupni), částečně jako samostatná akce realizovaná formou blokové výuky a praktického cvičení. Kontrolou dokumentace vedené školou (záznamy o kontrolní činnosti vedoucích pracovníků školy, plán práce školy, tematické plány vybraných předmětů) a povinné dokumentace školy (třídní knihy vedené ve školním roce 2003/2004) bylo zjištěno, že k datu konání inspekce byla sledovaná tematika částečně realizována.

Odpovědnost za začlenění sledované tematiky do tematických plánů a jejich realizaci je určena vyučujícím vybraných předmětů, za samostatnou výuku pak třídním učitelům. Vzdělávání vyučujících probíhá nejčastěji formou jednorázových školení organizovaných školou nebo samostudiem, akce organizované jinými subjekty jsou využívány ojedinelé. Personální podmínky umožňují začlenit sledovanou tematiku do výuky.

Pro výuku sledované tematiky jsou ve škole vytvořeny příznivé materiální podmínky. Ve škole je dostatek metodických příruček, učebních textů zabývajících se sledovanou problematikou, didaktických pomůcek, pomůcek umožňujících praktický nácvik první pomoci, nástěnné obrazy a různé propagační materiály. Škola nemá ochranné masky ani vlastní úkrytové prostory.

Výuka sledované tematiky je realizována ve všech ročnících prvního a druhého stupně, organizační formy výuky a výběr učiva jsou přizpůsobeny věku žáků.

Na základě testování žáků jedné třídy bylo zjištěno, že žáci získali základní znalosti v oblasti ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci.

Začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí do vzdělávacích programů školy je hodnoceno jako velmi dobré.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Soulad zřizovací listiny s rozhodnutím o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení

Zřizovací listina školy byla vydána Městem Březová dne 24. září 2002. Údaje ve zřizovací listině a v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení jsou shodné v názvu školy, adrese, identifikačním čísle, právní formě a součástech školy.

Údaje uvedené ve zřizovací listině jsou v souladu s údaji uvedenými v rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Péče o volný čas žáků

V odpoledních hodinách otevírá škola své prostory i veřejnosti a nabízí pestrou škálu zájmových útvarů zejména ve sportu. Žáci mají také možnost naučit se základům anglického jazyka, v knihovnickém kroužku rozvíjet vztah ke knihám, péči o přírodu poznávají v rybářském kroužku. Odpoledne poskytuje své prostory základní umělecké škole, tak plní výchovnou a vzdělávací funkci po většinu dne.

Hodnocení školy rodiči

V rámci inspekce byl rodičům žáků tříd druhého stupně zadán dotazník, ve kterém měli možnost vyjádřit se anonymně k práci školy. V dotazníku rodiče nejvíce chválili, že jsou včas a pravidelně informováni o prospěchu a chování, či o problémech svých dětí (90,8 %). Rodiče vyjádřili také spokojenost s atmosférou ve škole a myslí si, že jejich děti jsou spokojené a cítí se začleněné do činnosti třídy. Podle vyjádření 75,5 % rodičů také hodnocení výsledků jejich dětí odpovídá domácí přípravě a práci ve škole. Pravidla hodnocení jim jsou známa a v praxi se dodržují. Nespokojenost v tomto bodě vyjádřilo jen 7,1 % rodičů. S hodnocením úrovně vzdělání vyjádřilo nespokojenost 10,2 % rodičů a 24,5 % bylo spíše nespokojených. Tito rodiče si myslí, že děti nezískávají znalosti a dovednosti v žádoucím obsahu, rozsahu a tempu. Kladný názor na úroveň vzdělání má 60,2 % respondentů. Celkově ve výsledcích všech bodů dotazníku výrazně převažují kladná vyjádření nad zápornými.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina vydaná Městem Březová dne 24. 9. 2002;
2. Rozhodnutí o zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení vydané Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy dne 12. 5. 2003, čj 10 473/03-21;
3. Výkaz o základní škole Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003 ze dne 30. 9. 2003;
4. Učební plán školy pro školní rok 2003/2004;
5. Třídní výkazy pro 2. stupeň základní školy pro školní rok 2003/2004;
6. Katalogové listy žáků 2. stupně základní školy;
7. Třídní knihy pro školní rok 2003/2004;
8. Třídní knihy tříd prvního a druhého stupně ve školním roce 2002/2003;
9. Rozvrh hodin ve školním roce 2003/2004;
10. Organizační řád školy pro školní rok 2003/2004;
11. Řád školy pro školní rok 2003/2004;
12. Provozní řád školy a školní družiny pro školní rok 2003/2004;
13. Žákovské knížky žáků základní školy;

14. Vybrané písemnosti žáků ve školním roce 2003/2004;
15. Tematické plány hospitovaných předmětů;
16. Tematické plány předmětů prvouka, přírodověda a vlastivěda pro školní rok 2003/2004;
17. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2002/2003 a 2003/2004;
18. Protokoly o komisionálních zkouškách;
19. Písemný materiál „Ochrana člověka za mimořádných situací“ zpracovaný ředitelkou školy, bez data;
20. Požární kniha ZŠ Březová;
21. Doklady o dosaženém vzdělání pedagogů.

ZÁVĚR

Sledovaná výuka je zajišťována učiteli s odbornou a pedagogickou způsobilostí, ale ne všechny předměty jsou vyučovány aprobovaně. Vedení školy při přidělování vyučovacích povinností vhodně využívá pedagogického vzdělání, odbornosti i praktických zkušeností učitelů.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy odpovídají finančním možnostem školy a umožňují realizovat zvolený vzdělávací program v celém rozsahu. Prostory školy, vybavení učeben a kabinetů jsou na velmi dobré úrovni.

Ve sledované výuce bylo většinou účelně využito metod a forem práce, které často přispěly k aktivnímu učení žáků. Výuka předmětů je dobře plánovaná a organizovaná, žáci jsou v jejím průběhu vedeni k samostatnosti, méně již k získávání komunikativních dovedností. Žáci jsou motivováni a hodnoceni převážně pozitivním způsobem. Výrazným pozitivem je příznivá pracovní atmosféra.

Škola se profiluje svou koncepcí a postupně zlepšuje personální a materiální podmínky své činnosti.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	PaedDr. Antonín Veselý
Členové týmu	PaedDr. Dana Egerová
	Mgr. Jiří Matoušek
	Jitka Havlíčková	
	Zdeňka Srpová	
	Věra Weberová	

V Chebu dne 20. února 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ..5. března 2004

Razítko

Ředitelka školy

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Milena Halčinská

.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Palackého 8, p.p. 47, 350 99 Cheb. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnoticí stupnice:

Stupeň
Vynikající
Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	13. dubna 2004	05-1149/04-110
Zřizovatel: Město Březová	24. března 2004	e1-1042/04-2707

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.